

Świadczenie wyrównawcze dla działaczy opozycji

Działacze opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowane z powodów politycznych mogą otrzymać świadczenie wyrównawcze również wtedy, gdy mają rentę rodzinną.

1 czerwca 2021 r. weszła w życie nowelizacja ustawy o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych. Regulacja wprowadziła nowe rozwiązania w zakresie świadczenia wyrównawczego, obliczenia wysokości emerytur i rent oraz kapitału początkowego.

Świadczenie wyrównawcze także do renty rodzinnej

Na mocy tych przepisów świadczenie wyrównawcze przysługuje działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych pobierającym nie tylko emeryturę lub rentę inwalidzką albo rentę z tytułu niezdolności do pracy, lecz także rentę rodzinną w wysokości niższej niż 2501,76 zł.

W celu ustalenia prawa do świadczenia wyrównawczego należy złożyć wniosek (na druku ER-SWA) i dołączyć do niego decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, która potwierdza status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Nowy okres składkowy

Ustawa wprowadziła nowy okres składkowy, tj. okres pozbawienia możliwości wykonywania swojego zawodu przed 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce.

Okres ten uwzględnia się przy ustalaniu kapitału początkowego oraz przy ustalaniu prawa do emerytury i renty z tytułu niezdolności do pracy oraz ich wysokości.

Korzystniejsze obliczenie emerytur i rent

Ustawa wprowadziła również możliwość obliczenia kapitału początkowego, emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy przy uwzględnieniu kwoty przeciętnego wynagrodzenia za ww. okres pozbawienia możliwości wykonywania swojego zawodu. ZUS zastosuje ten przepis, jeśli jest to korzystniejsze dla klienta niż zasady ogólne.

Dotyczy to także następujących okresów: osadzenia w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia na terytorium Polski na mocy skazania albo bez wyroku po dniu 31 grudnia 1955 r. za działalność polityczną, świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów

obowiązujących do kwietnia 1989 r., niewykonywania pracy przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych, a także internowania na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym.

Osoby, które mają ustalony kapitał początkowy albo obliczoną wysokość emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy przed 1 czerwca 2021 r., w celu ich przeliczenia z uwzględnieniem zmienionych przepisów, powinny złożyć odpowiednio wniosek w sprawie kapitału początkowego (EKP) lub wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego (ERPO). Do wniosku należy dołączyć decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, która potwierdza wspomniane okresy. Osoby, które już wcześniej przekazały ZUS taką decyzję, powinny złożyć sam wniosek.

Emerytura lub renta w nowej wysokości będzie przysługiwać od miesiąca zgłoszenia wniosku, nie wcześniej niż od 1 czerwca 2021 r.

Ze zmian przepisów mogą także skorzystać osoby pobierające renty rodzinne po ubezpieczonych, którzy posiadali wskazane okresy. W celu przeliczenia renty rodzinnej należy zgłosić wniosek o jej ponowne obliczenie.

Marlena Nowicka
Regionalna Rzeczniczka Prasowa
ZUS w Wielkopolsce